

Welkom en toespraak tijdens de vesper van Stem in de Stad op vrijdag 23-6-95

Een hartelijk welkom aan jullie allemaal. Heel fijn dat we met zovelen zijn.

Het is vandaag een speciale dag, een vreugdevolle dag. Want voor het eerst komen we op deze manier in het kader van Stem in de Stad samen. Vanuit het Sociaal Basis Pastoraat hadden we altijd onze beginviering met vesper en chinees eten. Nu, hier op deze plek, de eindviering van het seizoen met hierna een gezamenlijke maaltijd bij Vincentius.

Allemaal zo we hier bij elkaar zijn, dragen we op onze eigen manier bij aan een stukje werk van Stem in de Stad. Met de inzet van velen van jullie krijgt ons diakonale werk gestalte, dat is heel inspirerend. Maar ergens wisten we het al, en steeds meer voelen we het in de dagelijkse praktijk van ons werk en ons eigen leven, de échte inspiratie komt uit de ontmoeting met de Eeuwige zelf. Daarom willen we vieren, lezen, zingen en bidden.

Als een smeulend vuur branden geloof, hoop en liefde onder ons diakonale doen en laten. En soms schieten de vlammen omhoog! Ik wens ons allen deze vurige geestdrift toe, nu in deze vesper, in Stem in de Stad, in onze levens van alle dag. Clementine leidt koor en orkest.

Nieuwe en vernieuwende zaken in werking zetten levert heel veel energie maar kost ook veel energie. Het levert energie en geestdrift omdat mensen eindelijk zien en ervaren dat het anders kan. Zo begonnen we acht jaar geleden zomaar onze deuren open te zetten aan de Gedempte Oude Gracht, voortbordurend op de inspiratie van de bedenker van het Sociaal Basis Pastoraat, Dick Groeneboer. Dick dichtte vooral, over de stad (stem in de stad) bijvoorbeeld, dat gaf hem (en ons) energie:

*Waar is de stad van onze Vader?
Is nergens ter wereld dan God?
Want 'ons kent ons' en geen ander
dat schijnt er het eeuwig lot.*

*dan is in de stad niet te leven,
dan is er geen doorkomen aan;
al vieren ze dagen van zeven,
dan bidden ze God van de baan.*

*Want als er de broer voor de broeder
een man is van ijzer en staal
en als zelfs de zuster en moeder
daar spreken een ouwemoers taal,*

*Maar dán is de stad van de Vader
als één neemt het wonder ter hand
de verweesde en vreemdeling nader
te brengen tot nieuw vaderland!*

uit: Zangbundel van een basisgemeente (eerste aanvulling)

Nieuwe zaken, nieuw diakonaat zoals in ons geval levert energie, je wordt er blij van, het lukt een beetje, de deuren die aarzelend open zijn gegaan aan de Gedempte Oude Gracht hebben een schat aan waardevol opgeleverd.

Maar het kost ook energie. Want het oude zit vastgebakken, het oude van maatschappij en kerk zit vast in het zadel. 'Het oude' weet hoe het hoort, en ze zeggen: zó zit de maatschappij in elkaar beste jongen, best meisje, luister maar naar ons en laat je niet al te veel wijsmaken door die mensen uit jullie Aanloop-Centrum en jullie werkgroepen. En soms nog sterker en heviger 'het oude' in de kerk. Ach jullie ook altijd met jullie fratsen en nieuwigheden! een diakonaal centrum?! drugs, aids, asielzoekers, lastige vrouwen, moslims, wat een zootje zeg!

En voor we het weten zitten we midden in het evangelie. Want wie iets nieuws begint of wil beginnen krijgt tegenwind. Het nieuwe moet zich altijd bewijzen, men vraagt naar je bevoegdheid. Waarom? Hoezo? Is het soms niet goed hoe het gaat?

Zo begint hoofdstuk 20 in Lukas ook. Men vraagt daar Jezus naar zijn bevoegdheid. Jezus' naam staat in feite al voor iets nieuws, nl Jezus van Johsua/Jozua/BEVRIJDER. 'Hij die komt om te bevrijden', hij heeft iets nieuws aan de wereld aan te bieden. Wat dan? Een *Stad* met fundamenten en de *Stem* van zijn Vader die als enige betrouwbaar is.

Waar heb je dat vandaan? Hoe durf je te zeggen dat **wij** dat niet willen Jezus. 'En zij (de overpriesters,

de schriftgeleerden en de oudsten; het geestelijke establishment) spraken tot hem zeggende: krachtens welke bevoegdheid doe je deze dingen en wie heeft je die gegeven? (20:2)

En wie doorleest ziet dat deze vraag van het establishment naar Jezus' bevoegdheid in een impasse eindigt. En dan gebeurt het mooiste dat ik ken, typisch joods, typisch menselijk. Jezus gaat deze als strikvraag bedoelde vraag beantwoorden met verhalen, met parabels, met gelijkenissen.

Ook wij bij Stem in de Stad hebben in feite niets anders in huis dan verhalen. De verhalen van de mensen die bij ons in het AanloopCentrum komen. Verhalen van vreugde en leed. Van die vrouw die langs de vuilnisbakken haar dagelijkse ritueel maakt. Van Henk die we begroeven op Westerveld. Van Dries met de speldjes op zijn hoed. Van Karel die altijd klaagt over zijn ogen. Van Eef die als een tank verslaafd is en leeft. Verhalen, verhalen van die moslim die zo graag een echte moskee wil, van vrouwen die vechten tegen een mannelijke bierkaai, verhalen van verkrachting en seksueel geweld, van asielzoekers die trauma's hebben, verhalen uit de geschiedenis van de Vincentiusvereniging. Wil je onze bevoegdheid weten? Nee, we weten het niet, we kunnen je slechts deze verhalen vertellen. En we geloven dat in al die verhalen van vreugde en verdriet ook *hoop* zit opgesloten, we geloven dat in die verhalen bevrijding meeklinkt, dat de Bevrijder er zelf in meeklinkt, nu nog verborgen en vaak verstikt in tranen, maar ooit zal de lach doorbreken. En die lach vierden we nu al, dat is liturgie. Dat is de zin van onze kerkdiensten en vieringen, en dáárom is het nodig dat rond Stem in de Stad een open, oecumenische vierende gemeenschap staat. Dat zijn wij zelf zo we hier bij elkaar zijn en de talloze anderen in deze stad Haarlem die ons visioen delen. Het is echt waar, men wacht op ons!

De vraag naar Jezus bevoegdheid beantwoordt hij met verhalen en uiteindelijk met zijn leven. Maar, die verhalen zijn niet zomaar blanco verhalen. Het zijn **keuze**-verhalen. Er is een criterium, namelijk het criterium van de arme. 'De arme' in al zijn of haar verscheidenheid: van economisch arm tot geestelijk arm, van wereldwijd verweg, tot aan de dakloze om de hoek, tot aan de stervende, tot aan u en ik in onze dorre en droeve eenzaamheid. Mijn bevoegdheid? mijn legitimatie? zegt Jezus, ontleen ik aan de bevoegdheid die ik krijg van degenen die niets hebben, die in de kou staan. In bijbelse taal: de weduwe, de wees en de vreemdeling. 'Zalig gij armen' staat er (Lk 6,21) en niet, zalig zij die voor de armen zorgen. Want dat is oud! Vaak was/is de kerk oud. Meer dan wie ook heeft Franciscus van Assisi dat begrepen, een mens wiens inspiratie zo op deze plek, in deze kerk aanwezig is. Laten we ons niet vergissen, ook wij niet die het nieuwe willen. Het diakonaat van de kerk en wij als Stem in de Stad idem dito, zij, de armen géven ons onze bevoegdheid en die vraag zet alle andere vragen naar wie we zijn en wat we doen aan de kant. Het is regel dat de huizen van de weduwen worden opgegeten (20,47), zo zit onze maatschappij en ook ikzelf in elkaar. 'Jezus zag ook een behoeftige weduwe twee koperstukjes (in de offerkist) werpen, en zei: Waarlijk, deze arme weduwe heeft meer dan allen daarin geworpen.' (21,3) Meer dan allen! In de verhalen van de bevrijding gaan deze kleinen voorop en samen met alle levensverhalen van u en mij vormen ze uiteindelijk 'het grote menselijke bevrijdingsverhaal' zoals dat klinkt in de bijbel en de andere geschriften van de godsdiensten. Deze bevrijding geeft energie en kost energie tot eens de **Stem** van bevrijding in onze **Stad** de boventoon zal voeren, recht, vrede, geluk.

Jurjen Beumer
23-6-1995